

NFS

NEDERLANDSE FEDERATIE STOTTEREN

10 jaar
1997-2007

10 Jaar NFS en Stotter Informatie Centrum

Vanaf 1 februari 1997 is door de start van het Stotter Informatie Centrum, kortweg SIC, het kloppend hart van de NFS in Utrecht ontstaan. Vanuit het SIC zijn alle voorlichtings-projecten, waarvan de Nationale Stotterweek de kroon vormt, geregisseerd.

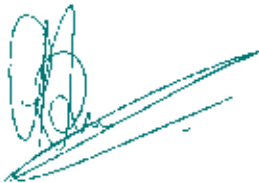
Het is de plek waar vanuit alle bestellingen, die via de website of per telefoon binnenkomen, worden verwerkt. Maar ook de locatie voor overleg van het bestuur en werkgroepen. De webredactie komt er regelmatig bij elkaar, waardoor een zeer toegankelijke en druk bezochte website in de digitale lucht gehouden kan worden.

In dit jubileumboekje schrijven de oud-voorzitters over de tijd, waarin zij de kar trokken. Dat deden zij samen met veel vrijwilligers. Zonder al die vrijwilligers waren we nooit in staat geweest dit eerste jubileum te vieren. Vrijwilligers uit de kring van de Nederlandse Stottervereniging Demosthenes en vrijwilligers uit de kring van de Nederlandse Vereniging voor StotterTherapie (NVST), waarbij gespecialiseerde stottertherapeuten zijn aangesloten. De samenwerking tussen patiënten en therapeuten in één stichting is uniek.

Gelijk met de start van 4e Nationale Stotterweek vieren we nu dus het 10-jarig bestaan. In de afgelopen jaren is heel veel gedaan vanuit het SIC. Het enthousiasme om de doelstelling van de NFS te verwezenlijken leidde in 2003 naar een zeer succesvolle Nationale StotterWeek, die echter zo'n groot beslag deed op de financiële middelen, dat het water tot aan de lippen stond. Met een zeer geslaagde actie in 2004 kon het SIC in zijn huidige vorm behouden blijven.

Met een blijvende inzet van alle vrijwilligers en een stringent financieel beleid hoopt het huidige bestuur de toekomst voor het SIC te kunnen waarborgen. Samen met onze partners streven we naar verbreding van het financiële draagvlak door nog meer donateurs en sponsors. De eerste stappen in die richting zijn gezet. Mede hierdoor, maar bovenal door de enthousiaste inzet van iedereen, die bij het SIC en de NFS betrokken zijn, ligt een tweede lustrum in het verschiet.

Ik spreek met u de wens uit: **OP NAAR DE 20e VERJAARDAG!!**

A handwritten signature in blue ink, consisting of stylized, overlapping loops and a long, sweeping horizontal stroke at the bottom.

A. (Ton) Kwakkel, voorzitter NFS

Even
voorstellen...

stotteren...

in de klas

stotteren...

bij kinderen

SVS

Stichting tot Voorlichting over Stotteren
3800 AC Utrecht

OVER

STOTTERTHERAPIEËN

stotteren...
doe er wat aan

SVS
Stichting tot Voorlichting over Stotteren
postbus 119 3800 AC Utrecht

SVS
Stichting tot Voorlichting over Stotteren
postbus 119 3800 AC Utrecht

SVS
Stichting tot Voorlichting over Stotteren
postbus 119 3800 AC Utrecht

Theresia Pruymboom

Nu het Stotterinformatie centrum (SIC) 10 jaar draait, is mij gevraagd een terugblik te werpen op de beginfase. Wat ging eraan vooraf, voordat we op 1 april 1997 ons officiële voorlichtingsbureau SIC konden starten in Utrecht? Heel wat!

De voorlichting over stotteren werd in de 70-er jaren gedaan door leden van de vereniging Demosthenes. Volwassen stotteraars vertelden over hun ervaringen en therapieën op diverse Pabo's. Voor schriftelijke informatie was er de postbus 119 in Utrecht, die door het bestuurslid voorlichting werd behandeld. Om het werk beter te kunnen verdelen en behappen ontstond in 1979 de Stichting tot Voorlichting over Stotteren (SVS) met een eigen voorzitter en bestuur en de bekende postbus als adres. In die fase bood ik als niet-stotterende moeder van een zoon die stotterde, voorzichtig mijn diensten aan om ook op scholen voor kinderen iets te gaan vertellen. Bij de stottertherapie van onze tienerzoon (indertijd het stotterteam van het Dijkzigt ziekenhuis, R'dam) werden wij als ouders regelmatig betrokken. Dat werkte verhelderend voor ons, maar ook voor hem. Daar wilde ik iets meer mee.

“Kom eerst maar in het bestuur”, was het antwoord. Ik wist nog niet waaraan ik begonnen was... We moesten erg aan elkaar wennen: zo'n niet stotterende moeder erbij. Maar toen ik een tijdje later zei: “Zet mijn telefoonnummer maar naast de postbus, dan kunnen mensen eventueel ook bellen”, bleek er een enorme behoefte te bestaan. Vooral ouders van stotterende kinderen wilden hun verhaal kwijt en weten hoe het nu verder moest met hun kind. Bij de huisarts en consultatiebureaus kwamen zij niet verder. “Geen aandacht aan schenken of naar spraakles”. Dat kende ik maar al te goed.

Daar bleek mijn taak te liggen. Een nieuw terrein voorlichting dat zich vanzelf openbaarde. En dat ik gewoon van huis uit kon doen. Van het een kwam het ander. De hulpvraag ging dagelijks door; we lieten zo goedkoop mogelijk nieuwe folders drukken om ouders en leerkrachten wat in handen te geven. Ik zocht contact met Mevrouw Els Versteegh, de grote voorvechtster voor vroegtijdige hulp aan stotterende kinderen en hun ouders. Zij hielp met teksten en noemde namen van goede collega's op dit gebied. Via haar vond ik ook een paar andere ouders in het land, die ook wilden meewerken. Zo ontstond een soort netwerk. Maar geld was er niet. Onze voorzitter wist echter de weg in subsidieland. En zo kwam de "Kinderpostzegelactie" in beeld, die ons een mooie subsidie toespeelde, waarmee weer boekjes gedrukt werden. De bal bleef rollen. Informatieaanvragen werden steeds diverser, ook naar de postbus toe. De grote klapper moest echter nog komen.

Samen met het Demosthenes bestuur benaderden we de Stichting Ideële Reclame (SIRE). Zij zagen het algemeen belang in van brede voorlichting over stotteren: voor kinderen, jongeren, scholen, kortom naar de hele maatschappij. Ze werden gegrepen door het onderwerp. De aanloop naar de campagne verliep heel snel; en in mei 1985 verschenen de bekende advertenties als: "Geef geen koffie als iemand een kkkkkopje thee vraagt". Wie herinnert zich dit niet?

We lieten op grote schaal diverse doelgerichte folders drukken met daarop vermeld uiteraard postbus 119, maar nu met een eigen SVS tel.nummer, (nog wel bij mij thuis). We werden erkend als het enige neutrale informatie/steunpunt op gebied van stotteren. Vanuit alle geledingen en instanties werd er om informatie gevraagd. Maar ook de hulpvraag voor kinderen

nam een enorme vlucht. Zozeer zelfs, dat een gerenommeerde stottertherapeut mij eens belde met het verzoek de campagne te stoppen, omdat zij de vraag niet aankonden!

Een van de positieve gevolgen van die campagne is geweest, dat steeds meer logopedisten de noodzaak inzagen van zich bijscholen tot stottertherapeuten. Een aantal zeer gedreven logopedisten-stottertherapeuten zetten al hun krachten in om een hoogwaardige opleiding hiertoe van de grond te krijgen, nadat ze eerst al hun eigen beroepsvereniging (NVST) hadden opgericht bij de aanvang van de SIRE-campagne. Er is in die jaren heel veel onbetaal(bare)de tijd ingezet door deze mensen, zonder wie niet eerst het Nationaal Fonds Stotteren (voor de zo broodnodige financiën) en daarna de Nederlandse Federatie Stotteren nooit tot stand zou zijn gekomen! Over de NFS leest U in het verhaal van Arnoud Alderlieste.

De SVS was de spil geworden van voorlichting en promotie van nieuwe ontwikkelingen op gebied van stotteren, waar alles samenkwam en als zodanig niet meer door mij te behappen.

Ik wilde wel de goede voorlichting over stotteren zeker gesteld weten, alvorens mij terug te trekken. En de tijden en methoden veranderden. **Om continuïteit te behouden moest er een semi-professioneel bureau komen met een betaalde kracht.** Deze moest echter wel behept zijn met het inlevingsvermogen voor ouders en stotteraars. En waar zou dat moeten zijn?

Gelukkig kwam er in 1996 driehoog/achter in het huidige pand aan de Biltstraat een ruimte vrij. Er volgde een sollicitatieprocedure voor bureauhouder, waar Vera Meyers als de beste uitkwam.

Vera kende het stotteren van binnen uit...al liet ze het niet horen. Ze was

zo gedreven om aan die voorlichting over stotteren te werken, dat ze haar fulltime baan aan een Adviesbureau voor basisscholen halveerde om halve dagen bij ons te werken. In de lunchpauze reisde ze per trein van Amersfoort naar Utrecht. Zo konden we per 1 april starten!

Na een verhuizing met vereende vrijwilligers, die 2e-hands kasten, -tafels, -stoelen en -computers naar boven sjuowden, plus overal vandaan dozen met archieven, boeken, folders, blocnoten met namen en adressen, creëerden zij een heuse kantooruimte, die we na twee maanden alweer verruilden voor de iets grotere kamer ernaast. Nu met vergaderruimte.

Vera was snel ingewerkt en voerde steeds meer zaken per computer uit. En zonodig kwam ik assisteren. Er kwam echter steeds meer werk om de hoek kijken: bijvoorbeeld de voorbereidingen voor een nationale stotterweek en vergaderingen notuleren. Door al deze drukte werd Vera min of meer gedwongen te kiezen één van haar twee banen op te geven. Vandaar dat ze in 1998 besloot haar taken als bureauhouder van het SIC op te geven. In de nu volgende rustige vakantieperiode konden we een nieuwe wervingsprocedure starten. .

Op 1 juli spraken we (Joost van Ommen, Jan Verschoor en ik) weer met 3 kandidaten waaronder Annet Schaeffers, met wie we uiteindelijk in zee gingen. Annet kwam uit de zorgsector, met speciale aandacht voor kinderen en ouders. Daarnaast bleek ze een echte computerfreak te zijn; wat ons ook goed van pas kwam met de snelle opkomst van het internet. Ze stotterde wel niet, maar met haar levenservaring en goed kunnen luisteren, had ze dat heel snel door. Het was mij een genoegen Annet wegwijs te maken in "stotterland". En dat we de juiste keuze hebben gemaakt, blijkt wel uit haar eigen verslag van 9 jaar SIC-beleving in de VHV.

Annet, bedankt dat je mijn droom hebt waargemaakt!

ARNOUD ALDERLIESTE

De NFS is voortgekomen uit de gemeenschappelijke vergadering van de twee verenigingen Demosthenes en NVST en de twee stichtingen Nationaal Fonds Stotteren en SVS. Ik was toen voorzitter van de Stichting tot Voorlichting over Stotteren (SVS) en de aanwezigen vonden dat ik maar de gemeenschappelijke vergadering moest gaan voorzitten. Daar kwam op 21 november 1996 een eind aan, omdat toen de gemeenschappelijke vergadering overeenstemming bereikte over de oprichting van de Nederlandse Federatie Stotteren. De NFS-voorzitter moest landelijk bekend zijn en affiniteit met stotteren hebben. Ed Nijpels werd genoemd, maar uiteindelijk werd het ondergetekende. Tot de officiële oprichtingsdatum 10 juni 1998 hebben we steeds het achtervoegsel i.o. (in oprichting) gevoerd. De oprichtingsfase duurde vrij lang omdat de stichting NFS voortkomt uit de juridische fusie tussen de Stichting tot Voorlichting over Stotteren en de stichting Nationaal Fonds Stotteren. Het fusiebesluit van de laatste moest goedgekeurd worden door Demosthenes, SVS, NVST, NVLF en de NVS-STP (Nederlandse Vereniging voor Stem-, Spraak- en Taalpathologie).

Sinds 1 februari 1997 exploiteert de stichting Nederlandse Federatie Stotteren het SIC. We werken niet meer vanuit achterkamertjes maar hebben een eigen kantoorruimte. [Op 1 april 1997 komt Vera Meijers in dienst als bureauhouder SIC. De periode dat stotterorganisaties volledig vanuit de huiskamers van vrijwilligers opereerden werd hiermee afgesloten.](#) Het jaar ervoor had Theresia Pruyboom een koninklijke onderscheiding gekregen, omdat ze als vrijwilliger al vijftien jaar de stuwende kracht achter de activiteiten van de SVS was.

11 februari 1997 waren ik en medebestuurder Jan Bouwen te gast in het programma 'Laat de Leeuw' van Paul de Leeuw. We kregen ruim acht mi-

nuten om onze [NFS campagne "De meeste hakkelaars worden levenslang veroordeeld"](#) toe te lichten. Het was voor mij een zeer positieve ervaring, omdat ik vloeiend sprak en veel enthousiaste reacties van kijkers kreeg.

In hetzelfde jaar was de NFS weer op de nationale televisie, dit keer in alle NOS journalen van 11 november 1997. [Ik mocht samen met de staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, mevrouw Erica Terpstra het StotterInformatie Centrum openen.](#)

Onze PR-mensen hadden geregeld dat dit in een school plaats vond tegenover het ministerie van VWS, zodat mevrouw Terpstra alleen even de weg hoefde over te steken. Hollander & Van der Mey (het PR-bureau) had goed hun best gedaan, want de cameramannen die er stonden, bleken niet alleen van TV-West, maar ook van de NOS. Ik probeerde maar niet aan het miljoenenpubliek te denken en deed de introductie. Nu had ik de gewoonte om bij iedere gelegenheid het telefoonnummer (030 233336) en het gironummer (66969) te noemen. Toen ik dat voor de camera's deed, ging direct het licht van de belichtingsman uit: niet geschikt voor een nieuwsitem. Het beeld van Terpstra die met het SIC belt temidden van de kindertjes was natuurlijk wel mooi materiaal.

Ook de Nationale Stotterweek kon toen officieel van start gaan met als thema ["Voor een stotterend kind is elk gesprek een spreekbeurt"](#).

In 1998 werd de [adviesraad ter ondersteuning van het bestuur van de NFS](#) definitief geïnstalleerd. De samenstelling was toen als volgt:

Riet Lelyveld, Prof.Dr. Helbert Damsté, Dr. Wim van Alphen, Drs. Peggy Janssen en Dr. Tjerk Kooistra. De adviesraad behandelde gevraagde en ongevraagde adviezen. Ondergetekende kwam halfjaarlijks met de adviesraad bijeen. Ik bracht dan de leden verslag uit en voor mij voelde het alsof

u nog hoe zenuwachtig u was voor uw
neurt op school? Knikkende knieën, droge
n staarde je aan. Stotterende kinderen he
el ieder moment van de dag. Want altijd is e
or vervelende reacties. De Nederlandse Feder
probeert stotteren te voorkomen. Voor o
ve geheel afhankelijk van donateurs. We hope
uw gift. Bel voor meer
het Stotter Informatie
Utrecht: 030 233 33 36.

stotteren voorkomen.
Giro 66969.

ik dan verantwoording aflegde. Allereerst had de heer Damsté de opstart van het SIC financieel mogelijk gemaakt en een ander adviesraad-lid was nooit voorstander geweest van een stottercentrum met eigen kantoorruimte en personeel.

In 1998 besloot Vera Meijers haar baan als bureauhoudster SIC op te zeggen. Gelukkig slaagden we er uiteindelijk dat jaar in om haar opvolger te vinden: **Annet Schaeffers**. En ik ben blij dat het SIC anno 2007 nog steeds draait en nog steeds met Annet!

En in 1998 kreeg de NFS haar eigen website: www.stotteren.nl.

In 1999 is een nieuwe lijn van zes folders voor de NFS ontworpen en gedrukt. Dit heeft heel wat voorbereiding gekost. Oude folders zijn hiervoor op elkaar afgestemd en nieuwe informatie werd toegevoegd. Verschillende stotterdeskundigen hebben zich bezig gehouden met de inhoud en de tekst is bewerkt door een professionele tekstschrijver. Het reclamebureau heeft gezorgd voor een herkenbare en aansprekende vormgeving. Dit resulteerde in de zes folders die zijn afgestemd op de informatie waar de verschillende doelgroepen behoefte aan hebben.

Het eerste kwartaal 2000 was een drukke tijd voor mij. Wolter Kluwer had mij onverwachts tot interim directeur Financiën benoemd bij een van de grote dochtermaatschappijen in een periode waarin zaken niet goed gingen. En ik had natuurlijk nog mijn 'tweede baan': voorzitter NFS. Dit beschouwde ik niet als vrijblijvend vrijwilligerswerk met af en toe wat vergaderen: ik runde het als een 'onderneming': er waren maatschappelijke doelstellingen te halen, we waren inmiddels werkgever geworden en financieel moesten we ook blijven draaien. 30 maart liep ik in Utrecht naar het SIC voor een sollicitatiegesprek met een aan te stellen fondsenwerver. Het volgende moment lag ik in het ziekenhuis, wat er de afgelopen 45

... IS GOED TE HELPEN

minuten was gebeurd wist ik niet meer. Gelukkig bleek deze kortsluiting in de hersenen eenmalig, maar achteraf gezien luidde het misschien mijn vertrek in, dat anderhalf jaar later gebeurde.

In mei 2000 begon Gerard de Ridder als tweede medewerker op het SIC, met als primaire taak fondsenwerving. Met Gerard ben ik ook naar het Patiëntenfonds gegaan om te praten over een structurele financiering van het SIC. Dit was een moeilijk verhaal, omdat het SIC niet voor 100% wordt geëxploiteerd door een patiëntenvereniging. Het is ons gelukt een forse structurele subsidie binnen te halen door met Demosthenes in een convenant een U-bocht-constructie af te spreken. Door deze financiering was de continuïteit van het SIC gewaarborgd.

In het jaarverslag 2000 hadden we als bijlage 6 een schema met stotterorganisaties in Nederland opgenomen. Dit was ook een onderwerp waar lang door diverse mensen over is gesproken, want wat moet nu de positie zijn van de NFS tegenover al deze stotterorganisaties? Even in het kort de hoofdingeling: NFS met de deelnemende verenigingen Demosthenes en NVST als organisaties zonder binding met een bepaalde stottertherapie. Organisaties met een binding aan een bepaalde stottertherapie zijn:

- 1 organisaties van stotteraars en ouders (stichting De Vredeberg en stichting Natuurlijk Spreken);
- 2 organisaties van therapeuten die (deels) lid zijn van de NVST, resortierend onder de wet Beroepen Individuele Gezondheidszorg (BIG) - Vereniging Stottercentra Nederland (VSN), stichting Lösch en de Vredeberg therapie;
- 3 niet bij de NVST aangesloten instituten (Del Ferro Instituut, Stotter Therapie Hausdörfer (STH) en instituut "De Pauw").

Naast deze interne organisatieperikelen hebben we in oktober de Nationale Stotterweek met als thema "Stotteren en werk" georganiseerd en werd het SIC wordt een officiële uitgeverij in verband met de uitgave: "Honderd en één vragen en antwoorden over stotteren".

Op 14 december 2000 wordt de SVS-informatie telefoon bij Theresia Pruymboom definitief afgesloten. Voortaan komen alle vragen binnen via het SIC.

Na vijf jaar intensief 'ervoor gaan' nam ik in november afscheid als voorzitter van de NFS. Dit deed ik met een gerust hart, want 2001 was het eerste jaar waarin we de structurele subsidie van het Patiëntenfonds kregen, het SIC was met Annet Schaeffers en Gerard de Ridder tijdens alle werkdagen bereikbaar van 9:00 tot 17:00 uur en met Joost van Ommen als mijn opvolger had het NFS een doorgewinterde NFS-bestuurder.

Sinds 2003 houd ik mij in mijn vrije tijd weer bezig met een stichting met eigen personeel en kantoor: stichting Noodopvang, ook hier is het binnenhalen van een structurele subsidie inmiddels gelukt. Ook heb ik andere bestuursfuncties, dus het bloed kruipt waar het niet gaan kan.

JOOST VAN OMMEN

Pas 10 jaar? Dat was mijn eerste reactie toen het huidige bestuur mij vroeg een stukje te schrijven voor dit jubileum. Een groot deel van mijn actieve jaren binnen Demosthenes en de NFS (ook toen de F nog de F van Fonds was) stonden in het teken van de voortgaande samenwerking van Demosthenes en de NVST op het gebied van voorlichting en fondsenwerving. Daarom bestaat de NFS voor mij al veel langer.

De eerste tijd zaten een aantal bestuursleden van het NFS zowel in het bestuur van de voordragende verenigingen als in het NFS-bestuur. Een enorme taakverzwaring die ook een loyaliteitsconflict met zich mee kon brengen. Met twee petten op is het moeilijk besturen.

Een vrijwilligersorganisatie met mensen in dienst is niet alledaags. Vrijwilligers met een heel diverse achtergrond sturen professionele medewerkers aan. Ik heb altijd gevoeld dat ik niet in de wieg gelegd ben als werkgever. Anderzijds was het werken met Annet Schaefers en Gerard de Ridder voor mij een van de leuke kanten van het werken binnen de NFS. Het hebben van een goed bemand (bemensd) SIC was (en is) voor een bestuur van groot nut en een waarborg voor de zo gewenste continuïteit en bereikbaarheid. De verantwoordelijkheid voor 2 werknemers drukt wel op de schouders van het bestuur.

Enkele hoogtepunten in mijn NFS-tijd waren:

- De totstandkoming van de website.
- De tv-commercial “**Vroeg genoeg**”.
- De Nationale Stotterweken.
- De samenwerking met het reclamebureau BBC&W (later Young & Rubicam). De wijze waarop zij onze wensen voor voorlichtingsmateriaal, thema's van Nationale Stotterweken, en tv-commercials vertaalden en vormgaven heeft de NFS een grote bekendheid gegeven.
- Het opnemen van informatie over stotteren in **het Groeiboek** (krijgen ouders tijdens het huisbezoek van de wijkverpleegkundige, of bij het eerste bezoek aan het consultatiebureau).

Aan mijn werkzaamheden voor de NFS kwam door gezondheidsproblemen een nogal abrupt eind. Daardoor ontbrak mij de tijd om mijn opvolger, Jan-Willem Smid, goed in te werken. Gelukkig heeft Mariëtte Embrechts toen haar afscheid even uitgesteld om mijn plaats in te nemen.

NFS, gefeliciteerd met deze eerste 10 jaar. Het geven van voorlichting en fondsenwerving voor projecten op het gebied van voorlichting, onderzoek en preventie zal niet gauw overbodig worden. Daarom op naar de 20 jaar!

Screening-Lijst voor Stotteren*

De screening-lijst (z.o.z.) is met toestemming van de auteurs en de uitgever overgenomen uit 'Kinderen die stotteren' van Ad Bennis en Jacqueline Weeda-Hageman (Amsterdam: Boom, 1998, ISBN 90 5352 457 1).

Gebruiksaanwijzing

- De test bestaat uit zes vragen (A tot en met F). Bij elke vraag ziet u een aantal standaardantwoorden. Omroep altijd minstens één antwoord. Het omroepen van meerdere standaardantwoorden per vraag mag echter ook. Aan het eind, als u de totaal-score uitrekent, tel dan alleen het antwoord met de hoogste puntenscore mee.
- Mocht het kind in verschillende periodes haperend gepraat hebben, denk dan bij het beantwoorden van de vragen alleen aan de laatste periode, kortgeleden.
- Als de SLS aangeeft dat verwijzing naar een stotterdeskundige nodig is (totaal-score 11 of hoger), adviseer de ouders dan contact op te nemen met een logopedist/stottertherapeut of met het Stotter Informatie Centrum in Utrecht voor adressen. U kunt dan een mailing voor schrijven voor de zorgverzekeraars en geeft u die aan de ouders mee.

*bewerking van G. Bley & J. Riley door Vereniging Stotteren in Nederland. Vraag voor gebruik vrij gekopieerd worden.

Screening-Lijst voor Stotteren*

		Naam kind	
		Adres	
		Geb. datum	
ONDERDEEL A Op welke manier haperst kind of heeft het kind haperd?	1 Niet van toepassing/ Herhaalt alleen zinnen of hele woorden.	Herhaalt een woord zonder	op h nkle
ONDERDEEL B Wat voor reacties heeft kind tijdens het haperen?	1 Er zijn geen reacties bij het kind merkbare.		3 d wor ord e n, zoal n span cht en
ONDERDEEL C Hoe vaak haperst het kind opvallend?			kind h ak (1 c ar zin).
ONDERDEEL D Merkt het kind dat het haperst?	1 Niet van toepassing. Het kind lijkt niets te merken.		Het kin lastig, gen of Het l
ONDERDEEL E Hoe reageren andere mensen op het haperen?	1 Niet van toepassing. Niemand stoort zich eraan.	U bent bang er niet vanzelf overheen zal gaan.	Het stre of e van
ONDERDEEL F Hoe lang geleden is het haperen u voor het eerst opgevallen?	1 Niet van toepassing. Niet gemerkt.	2 Het begon minder dan 4 maanden geleden.	H 1
		3 Het begon 4 tot 12 maanden geleden.	Totaal

STOTTEREN. WAT EEN ARTS KAN DOEN.

NFS
NEDERLANDSE FEDERATIE STOTTEREN

MARIETTE EMBRECHTS

In augustus 1999 kwam ik in het NFS-bestuur, voorgedragen door de NVST, als opvolger van Jan Bouwen, die nu opnieuw in het bestuur zit; kennelijk blijft de NFS een beetje in je bloed zitten, ook na een scheiding! In 1999 en 2000 was het bestuur druk met velerlei zaken: vernieuwing van het voorlichtings-materiaal, publicatie van het 101-vragenboekje over stotteren en een update van het overzicht met alle stotterorganisaties in Nederland. De opmaat naar het jaar 2000 was een actieve tijd met vele acties, zoals "2000 donateurs in 2000 / een lot voor een lid", een **Stotter Informatie Middag en de Nationale Stotterweek met het aansprekende thema Stotteren en Werk**. Met medewerking van studenten logopedie werd in het kader van dit thema een omvangrijke enquête gehouden onder werkgevers en stotterende werknemers. De resultaten lieten zien dat beide partijen over veel zaken met betrekking tot stotteren hetzelfde dachten en dat openheid over het stotteren in sollicitatie en werk gewenst is. In dat drukke jaar 2000 werd ook de 1e NFS-nieuwsbrief gelanceerd, om een lijntje te houden met de donateurs door ze te informeren over nieuwe acties. Toen een print, nu in digitale versie met links naar www.stotteren.nl. Verder hebben we **de folder "Stotteren wat een arts kan doen" inclusief "Screeningslijst Stotteren"** uitgegeven.

Na een NFS-vergadering ging ik voldaan naar huis, het gevoel veel werk verzet te hebben met een club enthousiaste mensen.

In 2001 werd het **CBF-keurmerk** verworven, een geweldig resultaat. Het bestuur keek niet alleen naar buiten, maar richtte zich ook op introspectie om efficiënter te kunnen werken. Zo werden de taken en bevoegdheden

ondergebracht bij de diverse bestuursleden, helaas werkte de strategie niet zo helder als het klinkt; praktische invoering bleek nog een brug te ver. Ook werd er een reële lange termijnvisie ontwikkeld en het financiële kostenplaatje dat daarbij hoort, een lastig evenwicht bij projectmatig werken.

In 2002 kampte het SIC met veel geluidsoverlast omdat de kantoorruimten niet waren geïsoleerd, we ontvingen ongenoodd bezoek dat zich opdrong en ook brandpreventie kwam steeds weer terug op de agenda. Dit alles leidde soms tot irritatie maar vaak ook tot hilariteit. De actie [Coins for Care](#) bleek een succes, evenals het populaire TV-spotje: Met veel dingen kun je er als ouder te vroeg bij zijn... Op 22 juli ging de vernieuwde website de lucht in. Informatie, bestellingen, een forum, er is voor meerdere doelgroepen (ouders, leerkracht, therapeut, media) veel te vinden op deze website. Het gemiddelde aantal bezoekers per dag was toen 77 en dat aantal is in 2007 opgelopen naar 505! De NFS kreeg veel complimenten over de uitgebreidheid en overzichtelijkheid van de website.

In 2003 was ik betrokken bij het artsenproject, waarbij 11.000 huisartsen in Nederland een folder kregen over wat te doen bij beginnend stotteren. Dat de NFS dit soort concrete initiatieven uitvoerde, vond ik heel belangrijk en was een kolfje naar mijn hand. Dit project paste ook in het kader van de Stotterweek 2003 met als thema "[Vroegtijdige onderkenning](#)". Zo zijn er onder andere 40.000 folders "Stotteren sta even stil bij het praten van uw kind" verspreid over apotheken en 13.000 folders naar peuterspeelzalen gestuurd.

[Nog altijd kan ik een goed gevoel krijgen wanneer ik de preventiefolder zie in de display van de apotheek!](#)

Helaas werd Joost van Ommen in die tijd ernstig ziek en noodgedwongen nam ik de voorzittersrol over... voor een harmoniezoekend type geen eenvoudige klus. Temeer omdat in die tijd het bestaande convenant met Demosthenes, waarin o.a. de subsidiegelden van het Patiëntenfonds geregeld werden, opnieuw bekrachtigd moest worden. Daar bleken veel haken en ogen aan te zitten, er zou meer in het convenant geregeld moeten worden dan alleen de financiën, waardoor dit een langsepende zaak werd. De onvoldoende structurele dekking voor de exploitatiekosten van het SIC was een zorg en tegelijk heet hangijzer. Het in die tijd moeizame contact tussen de besturen van Demosthenes en de NFS was energieslurpend en ik vond het moeilijk om dit op een gezonde afstand te zien. Deze moeizame relatie verbaasde me vaak, omdat iedereen toch voor dezelfde goede zaak werkt. De vergaderingen en extra 3-besturen overlegvormen raakten in een impasse. Gelukkig is daar in 2004 weer een positieve wending in gekomen. Na mijn bestuurslidmaatschap van 4 jaar stapte ik over naar de [NFS-webredactie](#); hier geen spitsroede lopen en conflicten voorkomen, maar concreet aan de slag met een succesvol medium, voor mij een verademing.

Via de webredactie en de huidige NFS-bestuursleden blijf ik op de hoogte van wat er speelt binnen de NFS. Nog altijd vind ik het uniek dat de NFS en het SIC zo gegroeid zijn in de afgelopen 10 jaar, van huiskamervoorlichting naar een professioneel bureau, met als belangrijke constante: een bestuur, een bureaumedewerkster en vrijwilligers die werken vanuit enthousiasme en gedrevenheid om voorlichting over de complexe stoornis stotteren een plaats te geven in onze samenleving.

NFS, proficiat!

Wees trots op de oogst en blijf stappen voorwaarts zetten.

JAN-WILLEM SMID

Begin 2003 schoof ik aan als nieuwkomer in het NFS bestuur. Ik zat fris aan tafel en er werd mij gevraagd welke functie ik in het bestuur zou willen vervullen. De functie van penningmeester was al enige tijd vacant maar mijn interesse lag meer op het vlak van PR. In de loop van 2003 veranderde de samenstelling van het bestuur flink. Joost van Ommen was voorzitter maar moest begin dat jaar noodgedwongen zijn taak aan Mariëtte Embrechts overdragen terwijl Monique Hakkenes en Hugo Esseboom het speelveld verlieten. Coen Winkelman verzorgde al enige tijd de inhoudelijke invulling en Sybren Bouwsma vormde de 'linking pin' met Demosthenes. In de herfst van 2003 trad Rob Verhoeven aan als penningmeester en omdat Mariëtte haar taak als voorzitter moeilijk met haar werkzaamheden kon combineren besloot zij eind 2003 het bestuur te verlaten. Zo kwam het dat vlak voor Kerst 2003 Coen, Rob en ik als de drie musketiers aan de NFS vergadertafel zaten met daarop de vraag wie voorzitter moest worden. Statutair gezien moest de NFS-voorzitter uit de Demosthenes gelederen komen – ik herinner me hoe Rob en Coen veelbetekend mijn kant opkeken....

Al gauw na zijn aantreden in 2003 gaf Rob veelvuldig alarmerende signalen over de NFS financiën. De penibele financiële situatie werd er in 2004 niet beter op. De afrekening van de Nationale Stotterweek van 2003 viel veel hoger uit dan begroot. Daarbovenop kwam een combinatie van stijgende salariskosten en dalende subsidie-inkomsten waardoor het voor het onderbezette NFS-bestuur in 2004 alle hens aan dek was. Kern van het probleem was dat er alleen voor projecten fondsen geworven konden worden en de exploitatie door het niet berekenen van overheadkosten in de problemen was gekomen. De bodem van de NFS-kas was in zicht. Dit kon zo niet doorgaan, de financiële problemen drukten ons met

de neus op de feiten en dwongen te snijden in de organisatie. In overleg met de moederverenigingen Demosthenes en NVST en de adviesraad werd in 2004 besloten het aantal personeelsleden te halveren. Wat volgde was een ontslagprocedure die pas het jaar daarop in de rechtszaal zijn beslag vond.

Ik kijk op deze periode met gemengde gevoelens terug. Het was volkomen helder dat de organisatie gesaneerd moest worden, maar ik wilde niet zomaar een werknemer op straat zetten. Daar kwam nog eens bij dat door de te grote taakbelasting van de drie NFS bestuursleden, de wankel financiële basis van de organisatie en de slepende ontslagzaak ook de onderlinge verhoudingen in het bestuur zo nu en dan flink op de proef werden gesteld. De overleggen, waarbij ik (soms tevergeefs) probeerde de vrede te bewaken, liggen me nog vers in het geheugen.

Voor [Annet Schaeffers](#) moet dit beslist de moeilijkste periode bij de NFS zijn geweest. Door de financiële onzekerheid heeft in 2004 regelmatig het voortbestaan van de hele organisatie op de tocht gestaan en daarmee ook haar baan. Na het vertrek van haar collega moest zij haar werk op het SIC alleen voorzetten. Ondanks alle omstandigheden heeft zij zich taai gehouden en is zij zich blijven inzetten voor de NFS, waardoor het Stotter Informatie Centrum die jaren een vast baken bleef. Ik heb daar altijd grote bewondering voor gehad.

In de loop van 2004 werd [de actie "Redt het SIC"](#) door Gerard de Ridder nog voor zijn vertrek opgezet en werden vele fondsen, donateurs en bedrijven benaderd. De reddingsactie werd een succes en leverde **€ 26.560,-** aan financiële steun op. Hiermee kon het voortbestaan van een afgeslankt SIC voorlopig veilig gesteld worden, maar om te overleven was een structurele verandering nodig in de financiële huishouding.”

Omdat het voortbestaan van de NFS op losse schroeven was komen te staan is in 2004 veelvuldig met de partnerorganisaties gesproken. In deze gesprekken werd duidelijk dat de NFS naast een structureel financieel probleem tevens met een samenwerkingsprobleem te maken had: de partners vonden de NFS veel te autonoom geworden. Na jaren van groei was het onvermijdelijk de combinatie NFS-SIC aan een grondige evaluatie te onderwerpen.

In januari 2005 hebben bestuursleden van moederverenigingen Demosthenes en NVST, enkele adviseurs en het NFS bestuur onder het genot van een goed glas wijn in een open overleg de opzet en doelen van het samenwerkingsverband tegen het licht gehouden. Geconcludeerd werd dat de NFS in een belangrijke maatschappelijke behoefte voorziet en dit moet blijven doen, maar dat vergroting van de betrokkenheid van de moederverenigingen bij de NFS en een stabielere financiële basis noodzakelijk zijn.

Na het overleg heeft een brede werkgroep deze uitgangspunten uitgewerkt in het visiedocument ["Samen sterker"](#). In dit visiedocument is de basis gelegd voor een directere wijze van afvaardigen van Demosthenes en NVST bestuursleden in het NFS bestuur en is een samenwerkings- en financieringsvorm uitgewerkt die met name op projectniveau gerealiseerd wordt. Dit betekende een radicale wijziging in het beleid en structuur van de NFS. Werd in het beleidsplan voor 2003 nog gesproken over een autonome rol van het NFS-bestuur en een bestuur op afstand van het SIC, in het visiedocument werd juist van een grotere inbreng van de moederverenigingen in de NFS gesproken. Voorts werd onderkend dat de moederverenigingen mede verantwoordelijk zijn voor de financiële continuïteit van de NFS-SIC en ook werd hun inhoudelijke betrokkenheid benadrukt. Een en ander werd onder meer gerealiseerd door de directe afvaardiging van bestuursleden vanuit het Demosthenes en NVST bestuur in het NFS

bestuur, hetgeen vanaf begin 2006 doorgevoerd is. Verder is de noodzakelijke transparante financiële bedrijfsvoering en de afdracht van overheadkosten door Rob consequent doorgevoerd.

Je zou haast vergeten dat in die jaren het voorlichtingswerk van het SIC gewoon doorgegaan is, zij het dat begrijpelijkerwijs geen grote projecten zijn opgestart. Zo wordt sinds september 2005 maandelijks de digitale Nieuwsbrief uitgegeven. Al die tijd is de website www.stotteren.nl een belangrijk informatiemedium van de NFS geweest met een wisselende column en specifieke informatie per doelgroep. In 2004 heeft de website zelfs een recordaantal van bijna 33.000 bezoekers gehad, als gevolg van de stotterweek het voorgaande jaar. Verder mag de film “Over mijn lippen” van Janica Draisma uit 2005 niet onvermeld blijven.

Het bleek niet gemakkelijk een fulltime baan, het verbouwen van mijn huis en het voorzitterschap van de NFS te combineren. Er was met grote regelmaat overleg op het SIC en de vergaderingen duurden vaak lang. Daartussendoor speelde de continue onzekerheid over de toekomst van de NFS, het ad hoc organiseren en afstemmen en de spanningen binnen en buiten de NFS. Toen mijn partner enkele maanden in verwachting was heb ik medio 2005 aangegeven dat we naar een nieuwe voorzitter op zoek moesten.

We hebben in [Ton Kwakkel](#) een opvolger gevonden aan wie ik met het volste vertrouwen de hamer heb doorgegeven. Na een korte inwerktijd nam hij in januari 2006 formeel het stokje van mij over. Ik ben nog als bestuurslid aangebleven tot voorjaar 2006. Tijdens een van mijn laatste bestuursvergaderingen in maart 2006 werd ik weggeroepen door het thuisfront - de volgende morgen was ik vader...

Eind 2005 is het SIC in het pand aan de Biltstraat naar een grotere kantoorruimte verhuisd. Tezamen met het aantreden van Ton markeert dit de nieuwe fase die de NFS in 2006 is ingegaan. Na een moeilijke periode had de NFS weer zicht op de toekomst en kon recht worden gedaan aan de belangrijke maatschappelijke taak van de NFS.

In de jaren dat ik voorzitter van de NFS mocht zijn, heb ik mij vaak gerealiseerd dat het de vele vrijwilligers zijn die het werk van de NFS mogelijk maken. Zonder [alle vrijwilligers binnen en buiten de NFS](#) die hun vrije tijd en enthousiasme voor de doelen van de NFS inzetten zou de stichting niet dit jubileum kunnen vieren. En ik ben ervan overtuigd dat zij ook de komende 10 jaar mogelijk maken!

TON KWAKKEL

Nadat in 2004 een eind kwam aan mijn arbeidzame leven, ben ik gericht op zoek gegaan naar een plek, waar ik me met mijn ervaring en netwerk verdienstelijk kon maken en voldoening kon vinden. Toevallig (maar wat is toeval?) zoekend op internet bij verschillende sites waar vacatures voor vrijwillig werk werden aangeboden, viel mij de advertentie op van de NFS “bestuursleden gezocht”. Nadat ik hierop per mail reageerde, werd ik al snel door Jan-Willem Smit gebeld, die mij voor de eerstvolgende bestuursvergadering in september 2005 uitgenodigde. Het doel waar de NFS zich voor in zet sprak me aan en ik besloot mee te gaan doen. Al snel werd duidelijk dat Jan-Willem Smit, mede door de gezinsuitbreiding, moest stoppen met zijn bestuurswerk voor de NFS. Hij deed een beroep op mij om het stokje over te nemen. Vanaf 1 januari heb ik de ‘voorzittershamer’ overgenomen. Gelukkig bleef Jan-Willem nog een aantal maanden als bestuurslid aan, zodat niet ineens al zijn ervaring en netwerk verdwenen waren.

Na een geslaagde nieuwjaarsreceptie 2006, die gehouden kon worden in de nieuwe ruimte van het Stotter Informatie Centrum, bleek al snel dat er grote behoefte was aan nieuwe voorlichtingsprojecten en om dat allemaal te kunnen betalen: fondsenwerving.

Dit was vooral ook belangrijk, omdat de financiële positie van de NFS door de nasleep van de reorganisatie in 2005 danig onder druk was gekomen. Bij het opstellen van de jaarrekening 2005 bleken de reserves verdampt te zijn en werd duidelijk dat ook de begroting 2006 onder druk kwam te staan.

Naast het voorzitterschap heb ik daarom ook de taak van coördinator fondsen en projecten op me genomen. Van belang is bij de begroting

van projecten ook ‘projectbegeleidingskosten’ op te voeren, zodat de kosten van het SIC voor een deel kunnen worden opgevangen. Verschillende nieuwe ideeën leidden naar een lijst van projecten, waarvoor een grote fondsenwervingsactie werd opgezet. De financiële steun vanuit verschillende grote fondsen overtrof de verwachtingen.

Er zijn intussen al een flink aantal projecten afgesloten. Om er een paar te noemen: er is een [prentenboek](#) uitgegeven, we hebben de beschikking gekregen over een prachtige verplaatsbare stand (voor symposia en congressen), veel folders zijn herdrukt, een voorlichtersbijeenkomst kon worden gehouden. Intussen is door een grote bijdrage hard gewerkt aan de vernieuwing van de website en dank zij veel toezeggingen van verschillende fondsen kon gestart worden met de voorbereiding van de Nationale Stotterweek 2007.

Alles is te danken aan de vele vrijwilligers, die hieraan hun steentje bijgedragen hebben. Naast de enige beroepskracht, Annet Schaeffers, die als zeer gewaardeerde “[spin in het web](#)” voortreffelijk werk verricht, noem ik de mensen van de webredactie, die er voor zorgen dat onze website steeds weer actueel is. Maar ook de vrijwilligers, die betrokken zijn bij de winkel en bij het verzenden van mailings en bestellingen, onze landelijk verspreide voorlichters, de leden van de werkgroepen en de leden van het bestuur. Als ik me bedenk, dat dit veelal gedaan wordt naast het hebben van een baan en vaak ook nog een gezin, dan wil ik daar ook nu weer mijn grote waardering over uitspreken.

In het najaar van 2006 werd in overleg met de besturen van Demosthenes en NVST een plan opgesteld voor een financieel gezonde basis door onder

andere een strak begrotingsbeleid. Beide verenigingen hebben besloten hun jaarbijdrage te willen verhogen.

In het voorjaar van 2007 mocht de NFS opnieuw een beroep doen op de steun van de [Theresia Pruymboom Stichting](#), waardoor de financiële positie van de NFS versterkt werd.

De uitgangspunten van het visie-document "[Samen Sterker](#)", dat in 2005 door de federatiepartners (Demosthenes en NVST) werd vastgesteld, heeft in 2006 geleid tot een sterkere vertegenwoordiging vanuit de besturen van de partners in het bestuur van de NFS. Vanuit Demosthenes zijn [Ronald van Drunen](#) (in 2006) en [Marc Weijenbergh](#) (in het voorjaar van 2007) tot het bestuur toegetreden. Vanuit de NVST zijn begin 2007 [Henriëtte del Prado](#) en [Jan Bouwen](#) het bestuur van de NFS komen versterken. Coen Winkelman heeft na hun toetreding zijn periode van 7 jaar bestuurslidmaatschap beëindigd. Zijn langdurige inzet voor de belangen van de NFS heeft onze bijzondere waardering.

Nu we kunnen terugkijken op [10](#), soms bewogen, maar bovenal hele productieve jaren, spreek ik de wens uit dat de NFS met het Stotter Informatie Centrum haar doelstelling ook in de komende 10 jaar mag blijven verwezenlijken. [Op naar het volgende lustrum!](#)

honderd-en-één vragen
en antwoorden over stotteren

ma ma

pa pa

Nederlandse Federatie Stotteren

Deze presentatiestand kwam tot stand
door samenwerking met

Groeiboek

van

geboren op

Sprong in de taalontwikkeling

Regen de derde verjaardag maakt de taalontwikkeling twee eenheden. Kinderen kunnen dan zinnen maken van meer dan vijf woorden. Op hun eigen manier gaan ze werkwoorden vervoegen: alle letters en worden monden of eind uitgesproken, dat hoeft ook nog niet. Ditgen waar je kind een eigen klank of letterwoord voor heeft, worden steeds meer bij de juiste term genoemd.

Leel vlotterend praten

Soms gaan de onnaakkingen in het hoofd sneller dan dat het begint te stotteren over zijn eigen woorden. En kan een beginnend praten door hem de tijd te geven zelf zinnen te maken. Er kunnen rode vallen of verbeteren. Als een zin met goed wordt uitgesproken heb, let er op dat iedereen 'spreekwijze' krijgt. Ook het kind dat niet in het praat.

Een ontspannen houding

Zeg nooit tegen een dootterend kind: 'Niet te diep adem en begin dan opnieuw'. Op die manier wordt de aandacht erig gericht op het goed moeten zeggen van de zin. En kan zich dan in het leven spanning oplossen, waardoor het helemaal niet meer lukt. Vaak helpt het als je het eigen sprekkelenspraken verlaagt. Een prater die snelle praten in zijn omgeving heeft, kan dat nooit

Stottertherapie
Vind je het stotteren
te lang duurt? Vraag
dan een verwijzing
naar een logopediste
die gespecialiseerd is
in stotteren. Het
meeste gezinlijke
stotteren is het praten
leken ook veel
regenerat.

stotteren
hoeft zich
niet altijd te
ontwikkelen